

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mazur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu)

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Alexandra Dobreanschi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandra Dobreanschi împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Alexandra Dobreanschi, reprezentată de către Alexandru Bot, a fost casată hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 11 ianuarie 2016 Alexandra Dobreanschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 19 august 2015 s-a adresat la Agenția pentru Protecția Consumatorilor cu o petiție, înregistrată sub nr. D-3091, prin care a solicitat intervenția acesteia pentru constatarea și sancționarea cazului de lezare a drepturilor consumatorului de către ACC nr. 52/403.

A menționat că, abia la 06 noiembrie 2015 în adresa sa a parvenit răspunsul pârâtei nr. 27/024849 din 03 septembrie 2015, prin care ultima a refuzat să examineze petiția sa, deoarece pe marginea litigiului a fost emisă încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 octombrie 2014, prin care au fost considerate inadmisibile recursurile declarate de către ea și ACC nr. 54/403, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ACC nr. 54/403 împotriva sa cu privire la încasarea datoriei.

A susținut că la data de 25 noiembrie 2015 a depus cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea refuzului pârâtei nr. 27/024849 din 03 septembrie 2015, iar prin scrisoarea nr. 27/06-1621/6798 din 02 decembrie 2015, recepționată la data de 09 decembrie 2015, pârâta a respins cererea prealabilă, deoarece Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este instituția competentă în soluționarea divergențelor dintre consumatorii finali și furnizorii de energia electrică.

A afirmat că, în petiția adresată pârâtei a invocat că, la data de 16 februarie 2011 ACC nr. 52/403 a recepționat declarația sa privind retragerea din rândul membrilor respectivei Asociații, deoarece i-au fost încălcate o serie de drepturi garantate consumatorului de servicii comunale și necomunale, inclusiv i-a fost îngădit accesul la informația privind modul în care se ține evidența și facturarea consumului de apă și energie efectuată la contul curent bancar al asociației, fapt prin care efectiv ACC 52/403 refuză achitățile corespunzătoare.

A relevat că, reieșind din aceste circumstanțe și în temeiul art. 645 din Codul civil, prin procedeul consemnării a depus lunar plata pentru servicii comunale la un cont curent bancar la vedere, despre care a fost informată în repetate rânduri conducerea ACC nr.52/403. Or, la moment în contul dat sunt depuși peste 6000 de lei, destinați achitării serviciilor comunale.

A invocat că, contrar faptului că a executat obligațiile de plată pentru serviciile comunale prin procedeul consemnării, la data de 17 februarie 2015, fără autorizare judecătorească, administratorul ACC nr.52/403, Irina Ciornaia și secretarul consiliului ACC nr.52/403, Vadim Botnarenco au efectuat samavolnic lucrări de debranșare a apartamentului său de la sursa de energie electrică.

A declarat că în petiția sa a accentuat că, debranșarea de la energie electrică s-a efectuat fără întocmirea unui act de deconectare, or, proba relativă deconectării a fost obținută abia la data de 26 martie 2015, prin procesul-verbal de constatare al executorului judecătoresc Evelina Marianaciuc.

A mai declarat că, a recepționat doar notificarea de debranșare, după a 7 zi de la deconectare, adică la data de 24 februarie 2015, actul de debranșare nefiindu-i remis până în prezent.

A relatat că în petiția sa a obiectat că a fost privată ilegal de dreptul de a beneficia de energie electrică.

A menționat că, faptul achitării prin consemnăriune a plății pentru serviciile comunale și necomunale a fost reflectat și în hotărârea din 28 noiembrie 2013 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ACC nr.52/403 împotriva sa cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale facturate în perioada decembrie 2010 - martie 2013. Or, în această perioadă, la fel, a efectuat plata pentru serviciile comunale prin consemnăriune la un cont curent bancar cu destinație specială, deschis la BC „Banca Socială” SA.

A susținut că, situația neacceptării plăților de la ea la contul curent bancar al ACC nr.52/403 s-a păstrat și posterior lunii martie 2013, fiind nevoită să uzeze de același procedeu de plată.

A afirmat că, prin examinarea superficială a petiției sale, pârâta a omis să constate dacă achitățile prin consemnațiune reprezintă un mijloc valabil de plată. Or, corectitudinea efectuării achităților prin consemnațiune a fost confirmată și prin răspunsul Băncii Naționale a Moldovei nr. 11-01111/269/3558 din 24 septembrie 2015,

A relevat că, pârâta a omis să stabilească și faptul că, pînă la data de 27 noiembrie 2015 a fost privată de dreptul de a beneficia de energie electrică, fiind debransată de la sursa de energie electrică fără autorizare judecătorească, dar și contrar legii.

A invocat că, drepturile sale de consumator au fost vădit încălcate de către ACC nr. 52/403, deducția derivând din lezarea următoarelor drepturi ale consumatorului: dreptul de a beneficia de serviciul de alimentare a imobilului cu energie electrică, dreptul de a beneficia de posibilitatea achitării serviciilor comunale la contul curent bancar al ACC nr. 52/403, dreptul de a beneficia de posibilitatea achitării serviciilor comunale prin procedeul consemnațiunii plății, dreptul la informare a consumatorului și dreptul la proprietatea privată.

A solicitat anularea refuzului pârâtei nr. 27/024849 din 03 septembrie 2015 și obligarea pârâtei de a reexamina petiția sa nr. D-3901 din 19 august 2015.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de către Alexandra Dobreanschi a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Alexandra Dobreanschi, reprezentată de către avocatul Alexandru Bot, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Alexandra Dobreanschi a fost respinsă ca tardivă.

La data de 06 august 2018 Alexandra Dobreanschi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale.

A menționat că, prin casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care a respins acțiunea ca tardivă, instanța de apel a încălcat prevederile art. 373 alin. (6) CPC, care statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

A susținut că, prima instanță a reținut că orice situație de prejudiciere a unui individ, care intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională, generată de o persoană juridică sau fizică neautorizată pentru activitate de întreprinzător nu se consideră violare a drepturilor consumatorului.

A afirmat că, începînd cu data de 30 martie 2017 prevederile art. 1 din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor au devenit caduce în partea în care respectiva normă prevede că doar persoana juridică sau fizică autorizată pentru activitate de întreprinzător, se consideră agent economic, vânzător

sau prestator, pasibil de răspundere pentru promovarea unor rele practici în raport cu consumatorii.

A relevat că, prin Legea nr. 200 din 28 iulie 2016, intrată în vigoare la data de 30 martie 2017, Codul civil a fost completat cu art. 2¹, care reglementează noțiunile de consumator și profesionist. Astfel, prin textul art. 2¹ alin. (2) din Codul civil legiuitorul a evidențiat în mod expres că are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat, care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează în scopuri ce țin de activitatea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obține un profit din această activitate.

A mai relevat că, la moment prerogativele intimatei s-au extins și asupra entităților ce activează fără scop lucrativ, entități ca ACC nr. 52/403.

A declarat că este greșită concluzia precum că activitatea asociațiilor de coproprietari în condominiu este exceptată de careva controale din partea autorităților de stat, iar beneficiarii serviciilor livrate prin intermediul acestor asociații nu au posibilitatea de a apela la concursul autorităților din domeniul protecției drepturilor consumatorilor în vederea curmării relelor practici.

A invocat că în preambulul Legii privind protecția consumatorilor legiuitorul a specificat că actul legislativ menționat a fost adoptat în vederea transpunerii în legislația națională a Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori. Or, dacă se acceptă poziția intimatei ar trebui să se constate că legea autohtonă nu are nimic în comun cu aquis-ul comunitar. Astfel, art. 2 lit. (b) din Directiva privind practicile comerciale neloiale reglementează noțiunea de „comerciant”, care înseamnă orice persoană fizică sau juridică ce acționează, în legătură cu practicile comerciale reglementate de directivă, în scopuri care se încadrează în activitatea sa comercială, industrială, artizanală sau liberală și orice persoană care acționează în numele sau în beneficiul unui comerciant.

A menționat că, din Nota informativă la proiectul Legii nr.140 din 28 iulie 2011, prin care a fost modificată Legea privind protecția consumatorilor, rezultă că intenția legiuitorului a fost transpunerea în legislația internă a Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori. Astfel, rezultă cu certitudine deplina competență a intimatei în vederea examinării plângerii sale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 31 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă lipsesc la dosar.

Astfel, recursul, declarat la data de 06 august 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Alexandra Dobreanschi nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Alexandra Dobreanschi, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Alexandra Dobreanschi ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Alexandra Dobreanschi se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic